

Daugelis pradedančiųjų investuotojų į akcijas nėra girdėję, kas yra **dividendai**. Daugelis naujokų siekia pasipelnyti iš akcijų vertės pokyčio ir taip susižerti apvalią sumą grynujų. Tačiau tai tik vienas būdas pasipelnyti iš akcijų. Dividendai yra ne ką mažiau svarbūs. Vienas garsus investuotojas J. B. Williams yra pasakęs, kad kompanija yra verta tiek, kiek per visą savo gyvavimo laikotarpį akcininkams gali išmokėti dividendų.

Visos kompanijos anksčiau ar vėliau nustoja plėstis. Kiekvienas geras verslas anksčiau ar vėliau „subręsta“ tiek, kad nebeturi galimybių augti. Brandi kompanija uždirba didelius pinigus, tačiau neturi galimybių jų efektyviai reinvestuoti. Tokiu atveju įmonė pelną turėtų išmokėti akcininkams kaip dividendus. „Subrendusių“ kompanijų akcijų kaina beveik nebekyla, tad vienintelis būdas investuotojams iš jų pasipelnyti yra gauti dividendus.

Dividendai: Kas tai?

Kiekvienos kompanijos pagrindinis tikslas yra uždirbti pinigus investuotojams. Direktorių taryba kiekvieną ketvirtį sprendžia kaip panaudoti kompanijos pelną. Kompanijos pelnas gali būti panaudotas keliais būdais::

- reinvestuotas atgal į verslą;
- kitos kompanijos įsigijimui;
- skolų gražinimui;
- savo kompanijos akcijų supirkimui;
- dividendų išmokėjimui.

Žodis „dividendai“, kilęs iš Lotynų kalbos žodžio „*dividendum*“, reiškiantis padalinimą. Finansine prasme dividendai tai akcininkams išmokėtas kompanijos pelnas. Dividendų mokėjimas gali būti vykdomas skirtingomis formomis: grynaisiais pinigais, akcijomis arba nuosavybe. Kompanijos dividendus paprastai išmoka vieną kartą per metus.

Paprastai tik stabilios ir ilgai veikiančios kompanijos moka dividendus. Dividendai mokami dėl paprasčiausios priežasties – kompanijos negali efektyviai reinvestuoti į verslo plėtrą, tad joms belieka išmokėti dividendus akcijų savininkams. Paprastai tokių „senų“ kompanijų akcijos kaina biržoje stipriai nebrangsta, tad investuotojai iš tokių kompanijų uždirba gaudami dividendus.

Dividendų išmokėjimas nėra laikomas išlaidomis, nes tai yra grynojo pelno išdalinimas akcininkams. Nepaskirstytas pelnas (po dividendų išmokėjimo likusi grynojo pelno dalis) balanso ataskaitoje atsispindi kaip savininkų nuosavybė.

Dividendų mokėjimas: skirtingi būdai

Kaip jau minėjome, dividendų mokėjimas gali būti vykdomas skirtingomis formomis: kaip gryniesiems pinigais, kaip akcijos, kaip turtas.

- **Dividendų mokėjimas grynaisiais pinigais.** Tai dažniausiai naudojama dividendų mokėjimo akcininkams forma. Dividendų mokėjimas grynaisiais pinigais paprastai išmokamas banko pavedimu. Dividendų mokėjimas grynaisiais pinigais yra apmokestinamas pajamų mokesčiu (GPM). Direktorių tarybai nusprendus tam tikrą pelno dalį išmokėti įmonės savininkams kaip dividendus, dividendams skirta pelno dalis padalinama iš paprastųjų akcijų skaičiaus ir nustatoma kokia dividendų suma tenka vienai akcijai. Kuo daugiau akcijų investuotojas turi, tuo daugiau uždirba iš išmokėtų dividendų.
Pvz. Kompanijos „A“ turi išleidusi 1000 akcijų. Kompanijos tarybai priėmus sprendimą 2000 Lt. išmokėti kaip dividendus, kiekvienai akcijai bus skirta 2 Lt. (2000/1000) dividendų. Tad investuotoja turintis 10 akcijų uždirbs 20 (2×10) Lt., o investuotojas turintis 5 akcijas - 5 Lt.
- **Dividendų mokėjimas akcijomis** - tai dividendai, kurie išmokami kaip papildomos akcijos (gali būti ir dukterinės kompanijos akcijos), Akcijos išmokamos visiems akcininkams po lygiai. Pvz. kiekvienas investuotojas gauna 10 proc. papildomų akcijų skaičiuojant nuo turimų akcijų skaičiaus T.y. jei investuotojas turi 200 akcijų, tai dividendais jam išmokamos papildomos 20 akcijų.
- **Dividendų mokėjimas nuosavybe.** Dividendų mokėjimas šia forma yra itin retas. Paprastai tokiu atveju investuotojams kaip dividendai atitenka dividendus išmokančios kompanijos turimi vertybiniai popieriai (pvz. kitos kompanijos akcijos, obligacijos ir pan.). Pasitaiko, atvejų kai dividendai išmokami kompanijos gaminamos produkcijos ar

teikiamų paslaugų forma.

Dividendų apmokestinimas

Kaip minėjome šios paskaitos pradžioje iš akcijų galima uždirbti dviem būdais: iš dividendų arba pabrangus akcijų kainai biržoje. Didžiausias skirtumas tarp šių būdų yra tas, kad dividendai yra apmokestinami pajamų mokesčiu, tuo tarpu pelnas, gautas padidėjus akcijos kainai, neapmokestinamas, jeigu akcijos išlaikomos ilgiau nei vienerius metus.

Dividendų apmokestinimas yra netgi dvigubas – t.y. įmonė sumoka pelno mokestį valstybei, o išmokant dividendus akcininkams dar sumokamas ir pajamų mokestis. Toks dividendų apmokestinimas skatina kompanijas nemokėti dividendų. Kas tokiu atveju gali atsitikti su pelningai veikiančiomis ir konkurencinį pranašumą turinčiomis kompanijomis? Jos plečiasi į sritis, kuriose neturi konkurencinio pranašumo, kol galiausiai tampa didelėmis eilinėmis kompanijomis.

Tik maža dalis kompanijų vadovų sugeba sumaniai panaudoti pinigų perteklių. Paprastai valdybos pirmininkas galvoja: „kaip sumaniai investavome 10 mln. Lt. pelną, o jeigu investuotume dešimteriopai daugiau, tai rezultatai būtų apskritai pasakiški“.

Deja jie klysta, yra riba kiek pinigų kompanija gali panaudoti efektyviai plėtrai. Likęs pelnas, nepaisant mokesčių naštos, turi būti išmokėtas investuotojams kaip dividendai. Akcininkai gautus pinigus galėtų investuoti į daugelį kitų kompanijų ir nebūtina ten, kur pelną norėtų investuoti kompanijos vadovai. Deja, dividendų apmokestinimas skatina investuotojus spausti įmonės vadovus investuoti į plėtrą bet kokia kaina. Rezultate, vietoj to, kad išmokėti

dividendus, nepaskirstytas pelnas yra tiesiog iššvaistomas. Dėl minėtų priežasčių, dividendų pajamingumas šiais laikais ir toliau išlieka žemas palyginus su istoriniu vidurkiu.

Dividendų investicinė grąža

Bulių rinkoje, akcijų kainos augimas visiškai nustelbia pajamas iš dividendų. Bet akcijų vertės padidėjimas yra tik dalis investicinio žaidimo. Skaičiuojant bendrą investicinę grąžą prie akcijų kainos pokyčio reikia pridėti ir gautas pajamas – dividendus.

Investuotojai didžiausią dėmesį skiria akcijos vertės augimui. Akcijos vertės padidėjimas grynai teorine prasme priklauso nuo išmokamų dividendų, juk pelnas yra ne kas kitas, o dividendų mokėjimo šaltinis.

Investuotojai, kurie visą dėmesį sutelkia tik į pardavimų ir pelno augimą ar tiesiog į akcijų kainos didėjimą, nepastebi vieno labai svarbaus dalyko. Net ir pačios geriausios kompanijos negali ilgą laiką augti greičiau nei pati ekonomika. Kompanija Sanford C. Bernstein & Co, išanalizavusi 50 metų laikotarpį, nustatė, kad vos 10 proc. didelių JAV įmonių sugebėjo 5 metus iš eilės didinti savo pelną po 20 proc. kasmet. Tik 3 proc. iš tų bendrovių sugebėjo 20 proc. metinį augimą išlaikyti 10 metų iš eilės. Ir nė viena kompanija nesugebėjo to padaryti 15 metų iš eilės.

Ką kompanija turėtų daryti su visu pertekliniu pelnu, jeigu nebeturi galimybės plėstis? Kvailiems vadovams tai nerūpi, jie ir toliau bando plėstis bet kokia kaina. Rezultate, pelningai veikianti kompanija tampa eiliniu biržos monstru, generuojančiu vidutines pajamas. Tuo tarpu sumanūs vadovai žino, kad „virš bambos neišoksi“, todėl išmoka akcininkams dividendus arba biržoje superka savo kompanijos akcijas. Tokia kompanija išlaiko nuosaikų augimą, todėl jos pelningumas nesumažėja.

Siegel'as išanalizavo į S&P 500 indeksą įtrauktų kompanijų pelningumą nuo 1957 iki 2003 metų ir nustatė, kad investuotojams daugiausia pelno per visą šį laikotarpį atnešė cigarečių kompanija „Philip Morris“. Investavusieji į šią kompaniją 46 metus džiaugėsi išpūdinga 19.75 proc. metine grąža. Užuo siekusi sparčiai plėstis ir „aplenkti laiką“, kompanija pelno perviršį skyrė dividendų išmokėjimui ir savų akcijų supirkimui, tuo pačiu užtikrindama nuosaikų augimą. „Philip Morris“ yra geriausias įrodymas, kad nuosaikiai augančios stiprų konkurencinį pranašumą turinčios kompanijos, mokančios solidžius dividendus, gali tapti pelningiausia visų laikų investicija.

Galbūt nuobodus verslas nėra nei madingas, nei žavingas ir nesukelia didelių emocijų, bet investuotojui turėtų rūpėti tik vienas dalykas, kaip uždirbti daugiau pinigų. Sumanus

investuotojas supranta, kad kompanijos plėtra ir pelnas yra du skirtingi dalykai.

Pabaigai

Šioje paskaitoje sužinojote, kodėl dividendai ir šiais laikais išlieka svarbūs. Dividendų mokėjimas gali būti vykdomas keliais skirtingais būdais, tačiau populiariausias jų yra dividendų mokėjimas grynaisiais pinigais tiesiai į investuotojo sąskaitą, Dividendų apmokestinimas pajamų mokesčio tarifu teoriškai neturėtų atgrasinti įmones nuo dividendų mokėjimo, kadangi pastoviai solidžius dividendus mokančios kompanijos yra stabilesnės, jų akcijų kaina biržoje mažiau svyruoja. Stebėdami kaip kompanijos vadovai panaudoja grynujų perteklių, galite įvertinti vadovavimo kokybę.

20. paskaita. [Investavimo į akcijas strategijos](#)

Nelik abejingas: įvertink straipsnį - pasidalink su draugais...